

Babits Mihály

*Bibliografia z príležitosti 70. výročia úmrtia spisovateľa
Bibliográfia az író halálának 70. évfordulója alkalmából*

szeptember 2011

Babits Mihály (1883 – 1941)

*„Hiszek abban, hogy élni érdemes. Talán nincsen célja és értelme, mert 'cél és értelem' emberi fogalmak; a világnak nincs rájuk szüksége. A világ több, mint minden emberi; hiszek a világban, mert eszem el nem éri.
S mégis hiszek az észben, hogy ameddig ér, hűséges szolgája annak a Valaminek, amit el nem ér... „*

Sziget és tenger (1925)

Szentistváni **Babits Mihály**, teljes nevén: Babits Mihály László Ákos költő, író, irodalomtörténész, műfordító, a 20. század eleji magyar irodalom jelentős alakja, a Nyugat első nemzedékének tagja.

1883. november 26-án született Szekszárdon, erősen vallásos értelmiségi család gyermekeként. Édesapja, id. Babits Mihály törvényszéki bíró volt (később a budapesti ítéletáblához nevezték ki, majd a királyi tábla decentralizációja következtében 1891-ben Pécsre helyezték), édesanyja Kelemen Auróra. Az elemi iskolát Pesten, Pécssett végezte, a ciszterciek gimnáziumába (ma: Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma) 1893 szeptemberétől járt. Ötödikes gimnazista volt amikor elvesztette édesapját, édesanyja a 2 testvérrel visszaköltözött az anyai nagypapa (Kelemen József) szekszárdi házába. Érettségi után a Pázmány Péter Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán magyar-francia (az utóbbi helyett később latin) szakos hallgató lett. Négyesy László híres stílusgyakorlatóráin ismerkedett meg Juhász Gyulával és Kosztolányi Dezsővel. Latin-magyar szakon szerzett diplomát. A századfordulótól írt verseket, de ezeket nem publikálta. Baján, Szekszárdon, Újpesten, Pesten, Szegeden (1906–1908) dolgozott gimnáziumi tanárként. Ez után Fogarason, majd 1911-1916 között az újpesti Könyves Kálmán, a budapesti tisztviselőtelepi, végül a

Munkácsy utcai gimnáziumban tanított. Első művei a Nagyváradon kiadott *A Holnap* című antológiában jelentek meg (1908).

1909-ben jelent meg első kötete *Levelek Iris koszorújából* címmel. 1911 folyamán jelent meg második kötete (*Herceg, hátha megjön a tél is*). Ekkor még főállásban tanító, az újpesti Könyves Kálmán Gimnáziumban. 1913-ban írja meg első regényét *A gólyakalifa* címmel (mely azonban csak 1916-ban jelenik meg). Ebben az évben kezdi el lefordítani Dante Isteni színjátékát olaszról magyarra (1913-ban jelenik meg a Pokol, 1920-ban a Purgatórium, 1923-ban a Paradicsom). Fordításáért az olasz állam kitünteti, megkapja a San Remo-díjat (1940-ben utazik ki érte, San Remóba). Egy verse (*Játszottam a kezével*) megjelenésekor hazafiatlansággal vádolták, s bár a vers sokkal inkább volt háborúellenes, elvesztette tanári állását. Harmadik verseskötete, a *Recitativ* 1916-ban jelent meg.

1918-as megalakulásakor a Vörösmarty Akadémia alelnöke, 1925-ben elnöke. 1930-ban a Kisfaludy Társaság rendes tagja. 1920. februárjától kizárásáig rendes tagja volt a Petőfi Társaságnak. A Nyugat főmunkatársa, majd 1919-ben egyetemi tanár, de csak a Tanácsköztársaság bukásáig.

1921. január 15-én Budapesten, a Józsefvárosban házasodott össze Tanner Ilonával. 1924-ben az esztergomi Előhegyen vettek nyaralót, ahol a költő haláláig sokat időztek, Babits sok műve itt született. Ettől kezdve Babits a város kulturális életének meghatározó alakja lett. Alapítótagja volt a városban máig működő Balassa Társaságnak. Esztergomi házában több híres író, költő, művészt fogadott, akik mind aláírták az úgynevezett autogram-falat. A nyaraló ma Babits-múzeumként működik.

1927-től a Baumgarten-alapítvány kurátoraként dolgozott, így a magyar irodalmi életben nagy befolyásra tett szert. Munkatársa volt a Benedek Marcell főszerkesztésében 1927-ben megjelent *Irodalmi Lexikon*nak is.

1933-ban írta utolsó regényét, az *Elza pilóta, vagy a tökéletes társadalom* című antiutópiát egy állandó háborúban élő kilátástalan világról. Az események egy meghatározatlan társadalomban játszódnak, ahol a háborúban a férfiak zöme már meghalt, így a nők is katonai szolgálatot teljesítenek. Elza pilótaként fogságba kerül és így saját szülővárosát kell bombáznia.

Költészete évtizedeken át a magyar líra élvonalában állt. Értelmi gazdagság, sokszínűség és csiszolt verskultúra jellemzi. Korai éveiben a személytelen líra meghonosítására törekedett, erkölcsi felelősségtudattól áthatott, személyes arculata - erős érzelmi hatás egyidejű megjelenésével - inkább csak a háborús évektől jellemzi lírájának egy részét. *Fortissimo* című verséért - melyben az I. világháború tombolásának meg nem akadályozása miatt Istennel is pörbe szállt - vallás elleni vétség címen indítottak ellene eljárást; ugyanakkor művei sokaságában vall közvetetten vagy közvetlenül is alapjában katolikus világszemléletéről. Elmélyült gondolkodása érvényesült részben filozófiai tárgyú esszéiben és az európai irodalom áttekintésében. Kísérletező készsége hagyományos és modern törekvések ötvözeteit nyújtó prózai írásaiban is megnyilatkozott. Legértékesebb prózai műve a *Halálfi* című családragény. Eltérő korokból, s több nyelvből való fordításai - melyek alkalmanként az önkényességnek, illetve az önálló alkotásnak is teret adnak - líraiakon kívül drámai műveket is magukba foglalnak

1929-től lett főszerkesztője a Nyugatnak, a kor legmeghatározóbb magyar irodalmi folyóiratának. Lírájára amúgy is jellemző pesszimizmusát tovább fokozta a diagnózis, hogy gégerákban szenved. 1938-ban gégemetszést hajtottak végre rajta, képtelen volt beszélni, ezért beszélgetőfüzetén keresztül érintkezett a külvilággal. 1938-ban jelent meg a *Jónás könyve*. 1941. augusztus 4-én halt meg.

Könyvtárunk állományában található művei:

1

A gólyakalifa / Babits Mihály. - 1. vyd. - [S.l.] : Magyar Helikon, 1964. - 255 s. ; 10 cm.

2

A gólyakalifa / Mihály Babits. - 1. vyd. - [Szentendre] : Interpopulart Könyvkiadó, 1995. - 109 s. ; 20 cm. - (Diák- és házikönyvtár-Populart füzetek : A ""Nyugat"" nemzedéke, Zv. 94). - ISBN 963-613-029-9.

3

A Gólyakalifa Kártyavár Timár Virgil Fia Elza pilóta / Babits Mihály. - [1. vyd.]. - Budapest : Szépirodalmi Könyvkiadó, 1982. - 671 s. ; 21 cm. - (Babits Mihály művei). - ISBN 963-15-2203-2.

4

A magyar jellemről / Babits Mihály. - Budapest : Magvető Kiadó, 1981. - 78 s. ; 20 cm. - (Gondolkodó magyarok). - ISBN 963 271 426 1.

5

Az európai irodalom története / Babits Mihály. - Budapest : Európa Könyvkiadó-Szépirodalmi Könyvkiadó, 1957. - 554 s. ; 22 cm.

6

Drámafordítások / Babits Mihály. - [1. vyd.]. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1958. - 331 s. ; 21 cm. - (Babits Mihály művei : drámafordítások).

7

Erato : az erotikus világeköltészet remekei / Babits Mihály. - [1. vyd.]. - Wien : Rudolf Nowak Ges.m.b.H, [1969]. - 172 s. ; 22 cm. - (Erotica classica I.).

8

Esszék, tanulmányok : első kötet / Babits Mihály. - Budapest : Szépirodalmi Könyvkiadó, 1978. - 842 s. ; 21 cm. - ISBN 963 15 1210 X.

9

Halálfiái / Babits Mihály. - Bratislava : Madách Könyvkiadó, 1972.

10

Halálfiái / Babits Mihály. - 1. vyd. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1959. - 324 s. ; 21 cm.

11

Hatholdas rózsakert / Babits Mihály. - 1. vyd. - Bratislava : Madách Könyvkiadó, 1973. - 253 s. ; 17 cm.

12

Itt van az alkony, jó takaró / Babits Mihály ; ilustráció Bátki László. - 2. obnovené vyd. - Bratislava : Madách, 1984. - [8 s.] ; 23 cm. - ISBN 963-11-3292-7.

13

Kalif bocianom = Syn Virgila Timára : (romány) / Mihály Babits ; z maďarských originálov ... preložila Juliana Szolnokiová. - 1. vyd. - Bratislava : Kalligram, 1999. - 271 s. ; 19 cm. - ISBN 80-7149-259-0.

14

Keresztül-kasul az életemen / Mihály Babits. - [1. vyd.]. - Budapest : Pesti Szalon Könyvkiadó, 1993. - 183 s. ; 18 cm. - ISBN 963-8340-37-1.

15

Magyar irodalomtörténet arcképekben.. - Budapest : FERENCZY Könyvkiadó, 1996. - ISBN 963 8258 36 5.

16

Novellák / Babits Mihály. - 1. vyd. - Budapest : Európa Könyvkiadó, 1964. - 357 s. ; 21 cm.

17

Ostrov a more.. - Bratislava : Tatran, 1971.

18

Válogatott versek / Babits Mihály ; výber zostavil a výsvetlivky vyhotovil Ferenc Gyöző. - 1. vyd. - Budapest : Európa Könyvkiadó, [1992]. - 370 s. ; 20 cm. - (Európa Diákkönyvtár). - ISBN [963-07-5496-7].

19

Válogatott versek = Babits Mihály / Mihály Babits. - 1. vyd. - [S.l.] : Laude Kiadó. - 119 s. ; 20 cm.

Názov: Babits Mihály
Podnázov: Bibliografia z príležitosti 70. výročia úmrtia spisovateľa
Zostavila: Bc. Zámboová Silvia
Zodpovedná: Marta Szilágyiová – riaditeľka KAB
Vydala: Knižnica A. Bernoláka, Útvar knižnično-informačných služieb
Rok: 2011
Náklad: 25 ks

Cím: Babits Mihály
Alcím: Bibliográfia az író 70. halálának évfordulója alkalmából
Összeállította: Bc. Zámboó Silvia
Felelős szerk.: Szilágyi Márta – könyvtárigazgató
Kiadta: A. Bernolák Könyvtár - Könyvtári és inf. szolg. osztálya
Év: 2011
Példányszám: 25d